: 22

ואתי מעשר ויליף מבכור ומי ילפיגן יוקדש

מהדדי והא"ר יוחנן כל התורה כולה למדין

למר מן הלמר חוץ מן הקרשים שאין למרין

למר מן הלמר ימעשר חולין הוא הניחא למאן

דאמר בתר למד אולינן אלא למ"ד בתר מלמד

אזלינן מאי איכא למימר בשר ודם חדא

מילתא היא ר"ע אומר מיכול יעלה אדם בכור

בכור מעון הבאת מקום ומעשר מעון הבאת

מקום מה בכור אינו נאכל אלא לפנים מן

החומה אף מעשר אינו נאכל אלא לפנים מן

החומה מה לבכור שכן נאן חמעון מתן דמים

ואימורין לגבי מזבח תאמר במעשר דלא פת"ל

ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגגך ותירושך

ויצהרך ובכורות בקרך וצאגך מקיש מעשר לבכור מה בכור אינו נאכל אלא לפנים מן

החומה אף מעשר אינו נאכל אלא לפנים מן

החומה מאי קשיא ליה דקאמר יכול אמרת

הואיל ִיחנן אין בין שילה לירושלים אלא

שבשילה אוכלין קדשים קלים ומעשר שני

בכל הרואה יובירושלים לפנים מן י החומה

חח (וכן) קדשי קדשים ילפנים מן הקלעים מהו

דתימא יי בירושלים ליתי מעשר שני בכל

הרואה קמ"ל: יאחרים אומרים יכול יהא בכור

שעברה שנתו כפסולי המוקדשין ויפסל

תלמוד לומר מעשר דגנך ותירושך ויצהרך

מקיש בכור למעשר מה מעשר אינו נפסל

משנה לחבירתה אף בכור יאינו נפסל משנה

לחבירתה יולרבנן דמפקי להו למעמא

ב א מיי׳ פ״א מהלכות בכורות

ג א מויי פ"ח מהככות בכורות הלכה ה: גא ב מויי פ"ז מהלכות צית הבמירה הלי יד: בב ג מויי פ"א מהלי צית הבמירה הלי ה ופ"י מהלי

הבחירה הכי ה ופיי מהכי מעה"ק הלי ג: גג ד מיי פיא מהלכות בכורות הלכה יג: גד ה מיי פיי מהלכות מעה"ק הלכה ו:

א ו מיי׳ פ״ד מהלכות פסה״מ ה לכה א: הלכה א: ב ז מייי שם הלי ח: ג ח מיי פ"א מהלכות תמורה

הלכה כ:

מוסף רש"י מעשר חולין הוא. וכחולין

למדין למד מן הלמד (מכות יש.). בכל הרואה. בכל מקום שיוכל לכלות משם את שילה (מגידה ש). בכל יהידאה. ככל (מגילה מ:). לראות משם את שילה (מגילה מ:). בכור שעברה שנתו. מלומו נמוך שנמו, שנאמר (דברים טו) לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה גשנה (ר"ה ה: ובע"ז זבחים כמ!). כפסולי המוקדשין. כאילו נפל נו מוס (שם ושם). ויפסל. הואיל עבר עליו ואיחרו, אהרי אין שנה ועבר עליו ואיחרו, שהרי אין שנה כלא ג' רגלים ברוב שנים (ר"ה שם). מקיש בכור למעשר. במעשר בקף ש בכוז לבעשו למעקל דגן קל משתני קרל (שם). מה מעשר אינו נפסל משנה לחבירתה. שהרי גשלישי זמן הביעור לגער כל המעשרות מן הבית ולהתוודות כדכתיב (דברים יד) מהלה שלש שנים חולים חרחיח יד) תקנה שנש שנים מוליח (זבחים במי) אם שהה מעשרותיו שנה לאשונה ושניה (ר"ה שם). יום אחד משנה זו. דכי שוחטו ניום אחרון לשנתו יכול לאוכלו אותו היום ויום המחרת שהוא משנה שניה. להיינו שני ימים ובכורות

להכי מתה שהרי אינה ראויה לכפרה. שלא הפרישה מתחילה לכך, ותמורת חטאת נמי להכי מתה שהרי באה בעבירה, דלא ימיר כתיב, וחטאת שמחה בעליה נמי להכי מתה דאין כפרה למתים, . דמיתתו כיפרה עליהם וחווילה יי דמיתתן כיפרה עניהם (חנידה יו).
רשאבדה. עד שהיא תמימה ושוב
נמלאת והרי היא בעלת מום (שם).
אם משכיפרו הבעלים. אם
כיפרו הבעלים אל רלו
כיפרו הבעלים נאלא רלו להתכפר בדמי זו שעברה שנתה או שאבדה ונמנאת בעלת מום. חמות הואיל נוחואה בנולה חות תמות. היחיר ונתנחת בענת מוס, אבל אם נמלאת תמימה קודם כפרה, אע"פ שנמכפרו באחרת אינה מתה אלא תרעה (שוו).

שינויי נוסחאות

ל] ילפינן קדשים מהדדי (ש"מ) בן נ"ל תירושך וכן לקמן (יעב"ץ) גן יכול יעלה אדם מעשר שני גן יכול יעדה או בי נועטו שני ויאכלנו. (עי' בכורות נג.) (ש"ח) ד] גירסת רש"י אינו כן, ס] דלא. דן גירסת רש"י סינו טן, שן זעה. ל"א מה לבכור שכן חלקת בו זמן אכילתו ואכליו מ"ל (ש"ח) וכ"ה ג"כ רבינו גרשום ורש"י. ג"כ רבינו גרשום ורש"י. ח החומה. ס"א וקא קשיא ליה בשלחא קדשים קלים בעי לחורק דם אלא מעשר ליחכיל בכל הרואה ח"ל ואכלת כו' מקיש מעשר לבכור מה בכור אינו נאכל כו' אף מעשר אינו נאכל כו'. מתיבת וכן עד תיבת מהו דתימא נרשם על כל

ק. המוכנים מו ליה (נפ"מ) ז] ל"ל וכאן וכאן ה] מהו דמימה מרש"י מוכח שלה היה גריס ליה (נפ"ע עי"ש) טן מהו דמימה ליתאכול מע"ש בכל

הרואה קמ"ל (ש"a") לחברתה, ובכמ"י אחר ואחרים האי שנה בשנה מאי דרשי ביה מיבעי ליה. ס"א ותנאי חדמאי בכור שאין נפסל משנה

מחוצה לארץ לארץ בזמן שבית המקדש קיים נאכל בכל הרואה הא לפני ה' אלהיך כתיב ויקריבנו ת"ל יואכלת לפני ה' אלהיך מעשר ביה וי"ל דומיא דשילה דאוכלים מעשר שני בכל הרואה ויש ספרים דגרסינן לה להך קושיא ולהאי שינויא: דגנך פ ותירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך ממקום שאתה מעלה מעשר דגן אתה מעלה הדרן עלך אלו קדשים בכור וממקום שאי אתה מעלה מעשר דגן אי אתה מעלה בכור בן עזאי אומר יכול יומעלה ולך חמאת ושאבדה ונמצאת בעלת מום. את מעשר שני ויאכלנו בכל הרואה ודין הוא

מכוקום שאי אתה מעלה מעשר דגן אי אתה מעלה בכור. והשתא אשכחן

אין מביאין בכור ומעשר מחוצה לארץ לארץ אבל דיעבד אם באו חמימים יקרבו והיינו כמחני ור"ע אפילו דיעבד נמי לא קרבי דאיחקש למעשר דגן וההיא

דבן אנטיגנוס כוותיה אתיא וא"ת בשלתא ר"ע כדתפרש טעתא דאיתקש בכור

למעשר דגן אלא לרבי ישמעאל מאי טעם לונטשור דגן מוכח לובי ישונעמו דווף טעם אי סבירא ליה היקשא דמעשר דגן אפילו דיעבד נמי לא ואי לא סבר לה אפילו

לכתחילה נמי יביא וי"ל דמפיק מדרשא דסיפרי שפירש לעיל רק קדשיך אשר יהיו

לך וגו' מכאן שמביאין קדשים מחולה לארץ לארץ יכול אף בכור ומעשר כן ח"ל רק והיינו דוקא לכתחילה הוא דאימעוט

לק הם מיירי ביה קרת, דכתיב תשת ובתת והיינו לכתחילה: יבול יעדה אדם מעשר

שני ויאכלנו כו'. וח"ת אמאי ס"ד שיהא

פלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע דרבי ישמעאל אית ליה דלכתחילה

פרש"י ואפילו לרבנן דאמרי לקמן ופליגי עליה דרבי דאין חטאת מחה אלא ופריגי ענים זוני זמון משמע שנה. בשנמצאת אחר שנחפפרו הבעלים בהא מודו הואיל ואיכא חרחי לריעותא דאבדה וומצאת בעלת מום ולהכי נקט בעלת מום תמימה הואיל ונמלאת קודם כפרה אפילו כיפרו בעלים שוב באחרת רועה עכ"ל ולא נהירא דמשמע לפירושו דריבוי ריעותה מביחין חותה למיתה וחדרבה סוגיה דשמעתין משמע דריבוי מביאין אותה לידי רעייה דאמר רבא בגמ׳ אבודת לילה לא שמה אבודה פי' ואינה מתה אלא רועה ועוד לר׳ אבא דאמר בגמ׳ לקמן (כג.) הכל מודים שאם נתכפר בשאינה אבודה [אבודה] מתה והכא בנתכפר בשאינה אבודה מיירי וא"כ למה לי בעלת מום לר' אבא מיהו איכא סוגיות בפ' מי שהיה טמא (פסחים דף לו.) ובפ' התודה (מנחות דף פ.) ולקמן (דף כג.) נמי דלית להו דרבי אבא ועוד דדייק לקמן בגמ' מבבא דמתני דאח"כ דמתניתין רבנן היא מהכא הוה מצי למידק מדנקט בעלת מום [ג] לכ"נ לפרש דנקט בעלת מום לרבותא דמהו דמימא הואיל לואימרבו כל כך דאבודה ובעלם מום הויא לה כאבודת לילה לאו ורועה קמ"ל דאפ"ה מתה: אם ביפרו בעלים קמר ליות ליה ולמר כדאית ליה לחבי אפילו אם נמצאת לפני כפרה לרבי אפילו אם נמצאת לפני כפרה

אחרינא משנה לחבירתה מנא להו נפקא להו ²מלפני ה' אלהיך תאכלנו " שנה בשנה לימר על הבכור שאינו נפסל משנה לחברתה ולאחרים לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה מאי דרשי ביה מיבעי ליה 🌣 לכדתניא יום אחד משנה זו ויום אחד משנה אחרת הלימד על הבכור שנאכל לשני ימים ולילה אחד ורבנן יידנאכל לב' ימים ולילה אחד מנא להו אמר קרא יהיה לך כחזה התנופה:

הדרן עלך אלו קדשים

ולד יחמאת ותמורת חמאת יוחמאת שמתו בעליה ימותו ושעיברה שנתה ושאבדה ונמצאת בעלת מום יאם יוֹם משכפרו הבעלים תמות ים ואינה "עושה תמורה

דמסתמא הני אוליגן לחומרא ואמרינן לא דמסתמא הני אוליגן לחומרא ואמרינן אונים לחומרא ואמרינן פוס פון דמוים אל מודה יש וכתיב יהיה להוסיף עוד הוייה אחרת כיולא בה והיינו יום ב': הדרן עלך אלו קדשים רשאבדה ונמנאם בעלם מום. קודם שנתכפר באחרת: אם כיפרו הבעלים. אחרי כן באחרת: חמות. ואפילו לרבון דאתרי לקתן [כב:] ופליגי עליה דרבי דאין חטאת מתה אלא שנמנאת לאחר שכיפרו הבעלים בהא מודו הואיל ואיכא תרתי לריעותא דאבדה ונמנאת בעלת מום יח. ולהכי נקט בעלת מום דאי תמימה הואיל ונמנאת קודם כפרה אפילו כיפרו הבעלים שוב באחרת רועה יש:

ב-דבכור תם אינו נאכל אלא לשני ימים ולילה אחד ואינו נאכל אלא לכהנים ומעשר שני אין בו זמן ונאכל לכל אדם: ו**מאי קא קשיא דאמרינ**ן

מהו דתימא ליתאכול מע"ש בכל הרואה קמ"ל. וא"ת מ"מ מאי קשה ליה יכול יותר מקדשים קלים הא אינהו נמי היו נאכלים בכל מהור הריכוא לייתאבר מעדש בכד הרואה קמ"ל. וא"ת מ"מ מאי קשר היר יכול יותר מקדשים קרים הא אינהו נמי היו אגמים בכל הרואה, ובספר (רואה קו) מפורים טעם שהיה מוסק במעשר יותר משאר קרשים לפי שלא חילק בו הכתוב ומנו ובאוכלים שהוא נאכל בכל זמן ובכל אדם אבל קדשים קלים צריך לאכול לשני ימים לכך היה יודע שאין להקל. תוס' אחרות: יכול יהא כבור שעברה שנתו במספלה אחרינא מחדינא מדורינא המיקדים ויפסל. לפי שנאמר בכבור לפני הי אלהיך תאכלנו שנה בשנה. תוס' אחרות: ולדבע להיו למשנה אחרינא משנה לשנה מנא להו. למין תימה מהיקשא דאין היקש למחצה יח"ל כיון שיש קרבן פסול אם עברה שנתה מ"ד דגילף מינה קמ"ל "ל שנא אחד. מ"ל כיון המינ בשם יהיה לך כחזה התנופה נלמור מחזה ושוק של חודה קמ"ל דהור כחזה ושוק של שלמים. ת"א: ורכנן דנאכל לב' ימים ולילה אחד. ס"א נפקא להו לשני ימים ולילה מן לך יהיה הוסוף לך הכתוב הויה אחרת. ורבנן דרשי ליה בובחים (זו. ב. ועי: ככורות כח,א) מיהיה לך הוסיף לך הכתוב הויה אחרת כזו, פי: כחוה התנופה ר״ל של תודה, ומיהו הכתוב הוסיף לך עוד זמן אחר כראשון דהיינו יום אחד כיוצא בו. תוס: אחרות: ו**שאבדה ונמצאת בעלת מום ובו**י. ה״ה אבדו וכפרו בלא נמצאת בעלת מום מתה והא דנקט בעלת מום משום דבלא מום לא היתה מתה אליבא דרבנן דרבי אא״כ נמצאת לאחר כפרה אבל כשנמצאת בעלת מום דאיכא תרתי לריעותא חדא דאבדה ועוד דהיא בעלת מום אז היא מתה אפילו נמצאת קודם כפרה ואפילו לרבנן כך פ״ הקונטרס. ולא

וזבחים מט: שבועות י.ז. ואתי מעשר שני ויליף מבכור. בהקישא דואכלת לפני ה' וגו' (דברים יד) לו) [וכמים כ. וש"כן, ג) [ע" מום" בסורות דף נג ע""ל ד"ה ר"ע. ש"מ], ד) (בסורות נג), ה) מגילה דמעשר שני איתקש לבכור וכיון דאיכא בכור דפשיטא לו דלא מיתאכיל אלא בפני הבית כגון האי גמרינן מעשר מיניה: ומי ילפינן ט:, 1) [ר״ה ה: זבחים כט. תוספתא סנהדרין פ״ג ה״ג], קדשים מהדדי. כגון הכא דילפת בשר מדם ומעשר מבשר: והא א"ר יותנו כו'. ומפרש טעמא באיזהו לווספתנו שמארין פי ג' יז בן, ז' [עי' תוס' בכורות דף כו ע"ב ד"ה שנה. ש"מן: ח' בכורות כו:, ט' [בכורות שם וע"ש מבואר יותר היטיב], י) מעילה י:, כ' [לעיל מקומן (זכחים דף מט:): למד מן הלמד. כגון הכא דמעשר למד מבשר ובשר

גופיה למד מדם: חולין הוא. ולמידין

אותוים: בפר הלמד אולי. דאם הוא

חולין למידין אותו (א) ידו מהמלמד שוו:

בתר המלמד. דם המלמד בעי למיהוי

חולין: מחי חיכת למימר. הח הוי

המלמד בכור שו. קשיא לי כיון דלא

קידשה לעתיד אמאי מספקא ליה

במעשר וכמדומה אני שלשון ירושלמי

הכתוב בספרים עיקר וכן קבלתי

במס' מכות (דף יט.) אי קסבר קידשה

לעתיד לבוא יון בכור נמי ליבעי ואי

קסבר לא קידשה מעשר נמי לא ליבעי

לעולם קסבר קידשה לעתיד לבוח

והכא דפשיטא ליה בבכור כגון שנזרק

דמו בפני הבית כו' ול"ג כיון דאם

איתיה לדם לאו בר זריקה הוא כו׳ אלא

ה"ג ואתי בשר ויליף מדם מה דמו

במזבח אף בשרו במזבח כלומר מה

דמו של זה נזרק בזמן מזבח אף בשרו

לא יאכל אלא בזמן מזבח ואתא מעשר

וגמר מהאי ים בשר: מעשר דגן אינו

בא אלא מן הארץ בפ"ק דקדושין בסופו

ולנים: אתה מעלה בכור. יש וברייתה

דלא קיבלו מבית אנטיגנוס ר"ע היא

ומתני' רבי ישמעאל היא דלא מייתר

ליה האי קרא להך דרשא: בכל הרואה.

בכל מקום שיוכל לראותו העומד

בירושלים: ודין הוא. דאינו נאכל:

מה בכור אינו נאכל אלא לפנים מן

החומה. דקדשים נפסלין ביולא: מה

לבכור שכן יוחילקם בומן אכילתו

ואוכליו. חילקת בזמן אכילתו דאינו

נאכל אלא לשני ימים ולילה אחד

ומעשר שני לעולם וחילקת באוכליו

שאינו נאכל אלא לכהנים ומעשר שני

לכל אדם: ומאי קשיא ליה. לבן עואי

דקאמר יכול כו׳ יאו ומנא תיתי לך

האי דיאכל בכל הרואה דאינטריך קרא

להכי: ובירושלים לפנים מן החומה.

וקשיא ליה בשלמא קדשים קלים בעו

מתן דם אלא מעשר ליתאכיל בכל

הרואה קמ"ל: יכו ויפסל. יגומהקרבה

הואיל וכחיב שנה בשנה: שנה בשנה.

להושבע שנים במשמע: יום אחד

משנה זו. ששחטו כמלותו בסוף שנתו

וקמ"ל קרא דנאכל אותו יום ויום

המחרת שהוא משנה האחרת: כחוה

התנופה. יהודהיינו חזה ושוק של שלמים נאכלין לב׳ ימים ולילה כח אחד. [ל״א]

יהיה ובשרם יהיה לך כחזה התנופה

תורה אור השלם

מו. וש"כן,

ואבלת לפני זו אלהיף בפוקום אשר יבדר לשבן שמו שם מעשר דגגף תילשף ויצהרף ובכרת בקרף וצאגף למען תלמד ליוראה את זו אלחיף כל הימים:

דברים יד כג רברים יד כג 2. לפני יין אַלְהִיף תאַכְלְנוּ שְׁנָה בְּשֶׁנְה בַּמְּקֹוֹם אֲשֶׁר יִבְּתִר ייִנְ אִתָּה וּבִיתְּךָ: דברים טו כ 3. וְבְשָׁרְם יִהְיָה לְךְּ בְּחָזַה הַתְּנוּפָה וּבְשוֹק הַיִּמִין לְךָּ יִתְּיָה: במדבר יח יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בתר הלמד וכו׳ אותו הק"ד וחיבת מהמלמד ליתא:

הגהות הגר"א

[8] גבי שקר, גריש"י חלקת כזמן הכלמו הארכלו מ"ל. טעון ממן מק עד דלא ל"ג רשי": [2] שם משכיפה גריש": [2] שם משכיפה גריש": [2] ה"ה ולד. לכ"ג כיר, וליש דאה למסקנא ליכא אלא די מטלות (ער חוס' מעולה ר' ב

רבינו גרשום

ומי ילפינן בקדשים מהדדי. והאמר במס׳ זבחים בכל התורה למידין למד מלמד חוץ מקדשים והאי מעשר ובכור קדשים נינהו יבשרו למוד הוא מדמז והיכא ובשרו למוד הוא מומן היכא יליף מעשר מבשרו דלמד הוא: מעשר דגן הולין הוא. דיכול לחללו ולאוכלו בכל מקום: הניחא למ"ד בתר למד אוליגן. אי הגיתא למיד בתר למד אוילנן. אי למד קדשים הוא אין למידין מן למד ואי למד חולין הוא למדרין מן למד שפיר דמי דהאי למד מעשר חולין הוא: אלא למאן דאמר בתר מלמד אוליגן מאי איכא למימר. דמלמד היינו בשרו קרש הא החיכי מצי יכיף בן מלמד דקודש: לא הוי הכא למד מלמד: דבשר ודם חדא מילתא. ומצי יליף מעשר מיניה: ל"א. , לעולם קסבר קדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא והכא בבכור קו שה לעתיו לבה ההכא בכלות שנזרק דמו בפני הבית וחרב הבית ועדיין בשרו קיים כיון דאי איתיה לדם אכתי לאחר חרבן כמו שהבשר לאו בר זריקה הוא דליכא בית ההיא זריקה לא חשיבא מידי ואתי בשר ויליף מדם מה דם לא ומי ילפינן כו׳. ולא מיסתבר לר׳ האי ל״א אלא אמר דקדמייתא . עיקר דהכי אשכחז דכתב במסכת עיקר דהני אשכון דכותב במטכת מכות (יט:): בן עזאי אמר יכול יביא אדם מעשר שני. בזמן ביהמ״ק ויאכלנו: בכל הרואה. בכל מקום שיכול לראות משם רושלים: מה בכור אינו נאכל אלא לפנים מן החומה. כדתנן

בעליה באחרת בין זו ובין זו תמות: ואין עושין תמורה. זו שנמצאת דלא קדשה קדושת הגוף (ולא) (אלא) קדושת דמים:

ן ------נהירא לר״י דאמר בגמרא אבידת לילה לא שמיה אבודה פי׳ כיון דבההיא שעתא דנאבדה אינה ראויה להקרבה אין דיחוי של אבודה חל נהירא לרי״ ראמר בנמרא אבידת לילה לא שמיה אבודה פי׳ כיון דבההיא שעתא דנאבדה אינה ראריה להקרבה אין דיחוי של אבודה חל על דיחוי של ואבודה חל על דיחוי של אבודה לחול, ועוד רבנמרא דייק מסיפא דמתני׳ כרבנן ולפי״ז נידוק מהך רישא דהא ע״כ כרבנן דאי כרבי למה נקט נמצאת [בע״מ], ועוד למ״ד בנמ״ הכל מודים שאם נתכפר בשאינה אבודה אבודה אבודה מתה מהה וה״נ ותספר בשאינה אבודה אבודה אבודה מתה אף לפני כפרה, ואר״ דנקט בעלת מום לרבותא דאע״פ שהיא דחויה חל עליה דיחוי של אבודה דסד״א דלא חל כמו שאינו חל על אבודת לילר: 5[™]א ואין עושין תמודה. כשנמצאת תמימה אלא כשנמצאת בעלת מום דכיון דלמיות אולא פרחה קדושה שינה זכן לא מועלין דלא איקרו מקדשי השם: ח"ח מסקום שא אות הדבר אם בקרבות אייר ולי בריך תשא ובאת כמה הכתוב מדבר אם בקרבנות א״ר הרי כבר אמור ובאת והבאתם אלא אינו מדבר אל בנדרי ח"ל יכול אף בכור ומעשר ה"ל בדרך קרבנות הבאים בנדר ובנדבה יכול שאני מוציא חטאת ואשם מאין להם פרנסה במקומן, ומאותה דרשה ורמיע מפקינן אלא שאינו חיב במקרמן ומוציא אני בכור ומעשר שיש להם פרנסה במקומן, ומאותה דרשה וראי למינט מרבה אני חטאת ואשם שאין להם פרנסה במקרמן ומוציא אני בכור ומעשר שיש להם פרנסה במקומן, ומאותה דרשה ודאי לא מפינט מרבה אני חטאת ואשם שאין להם פרנסה במקרמן ומוציא אני בכור ומעשר שים להם פמקומן, ומאותה דרשה ודאי לא מפינט מרבה אני חטאת ואשם שאין להם פרנסה במקרמן, ומאות וריב להעלותן לרגל אבל ודאי אם באו יקרבו וחים אחרות: